

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci nezl. žalobkyně **CH. M., jejímž jménem podala žalobu zákonná zástupkyně A. S.**, zast. Mgr. Janem Urbanem, advokátem AK Hradec Králové, Ak. Heyrovského 1178, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 6. 2012, čj. OAM-110/ZA-ZA06-ZA14-2012-2, **t a k t o :**

I. Žaloba se z a m í t á .

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Zákonná zástupkyně nezletilé žalobkyně podal žalobu jménem své dcery, a to proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 21. 6. 2012, kterým nebyla nezletilé udělena mezinárodní ochrana podle ust. §§ 12 – 14b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

V žalobě namítala, že správní orgán nedbal o to, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem věci, neboť v případě návratu do země původu by byla dcera vystavena značnému ohrožení, jednak z důvodu odlišné národnosti otce, jednak z důvodu náboženského, v zemi dochází k problémům mezi šííty a sunnity. Celá rodina vyznává „jednobožství“, což ji samo o sobě řadí ještě do další specifické náboženské skupiny. Nezletilá by tak v případě návratu byla vystavena nebezpečí ohrožení na životě a zdraví. S ohledem na její věk je potřebné přihlédnout zejména k důvodům ostatních členů rodiny, i k důvodům otce, toto však správní orgán neučinil. Při posuzování důvodů je potřebné přihlédnout k důvodům vyznání jednobožství a ne se spokojit s obecným odkazem na neexistující problémy mezi sunnity a šííty a také k problému vícenárodnostního manželství. Správní orgán nehodnotil ekonomické, rodinné a sociální poměry rodiny a nezkoumal skutečnost, zda vycestování nezletilé není v rozporu s mezinárodními závazky, jimiž je ČR vázána, není patrné, z čeho žalovaný při tomto hodnocení vycházel. Dle přesvědčení matky nezletilé by jejím nuceným návratem do země původu došlo k porušení Úmluvy o právech dítěte, a to odtržením od rodiny a neschopností se o sebe postarat, v případě návratu by byla ohrožena na životě a zdraví.

Žalovaný se k žalobním námitkám vyjádřil písemně dne 12. 9. 2012, uvedl, že s nimi nesouhlasí, odkazuje přitom na obsah spisu a samotné rozhodnutí ve věci. Správní orgán vycházel ze skutečně zjištěného stavu věci, dospěl k závěru, že ustanovení § 12 se na nezletilou s ohledem na její věk a narození na zdejší území nevztahuje, k aplikaci ust. § 13 nebyl dán žádný důvod a zvláštního zřetele hodný důvod též v průběhu řízení žádný najevo nevyšel (§ 14 zákona o azylu). Žalovaný se pak pečlivě zabýval možnou hroící vážnou újmou pro případ návratu žadatelky do země původu, shromáždil aktuální, věrohodné a použitelné informace o její vlasti, ani v tomto směru však nedošlo ku zjištění některého z taxativně vymezených důvodů pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Žalovaný proto odkázal na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (NSS), konkrétně jeho rozhodnutí ze dne 5. 3. 2009, sp. zn. 9 Azs 2/2009-141, podle něhož je u nezletilého dítěte posouzení jeho žádosti vázáno na posouzení žádosti jeho rodičů. Výsledkem tak bylo jasné a zřetelné zjištění nedůvodnosti žádosti nezletilé o udělení mezinárodní ochrany, žalovaný vycházel ze skutečností, zjištěných v řízeních obou rodičů a námitku považuje v tomto ohledu za lichou. Řízení o udělení mezinárodní ochrany rodinných příslušníků probíhá souběžně a jejich žaloby jsou momentálně též ve fázi soudního přezkumu krajského soudu. Pokud nezletilá namítá nehodnocení ekonomické, sociální a rodinné situace, žalovaný uvádí, že těmito poměry v zemi původu se zabýval dostatečně, rodinné vazby primárně spadají do oblasti zákona o pobytu cizinců – 326/1999 Sb., proto snahu řešit situaci prostřednictvím zákona o azylu považuje žalovaný za účelovou, dá se říci i zneužívající azylovou proceduru. Správní orgán navrhuje zamítnutí žaloby.

Dne 18. 1. 2013 podal zástupce nezletilé žalobkyně stanovisko k cit. vyjádření žalovaného, uvedl, že ze skutkových okolností i dosavadního průběhu řízení lze s ohledem na věk žalobkyně dovodit, že žádá o mezinárodní ochranu z důvodů

sloučení rodiny, neboť na území ČR žádají o ochranu oba její rodiče i ostatní sourozenci. Nezákonnost rozhodnutí správního orgánu je spatřována v tom, že žalovaný se řádně nevypořádal se všemi skutečnostmi, pro rozhodnutí významnými a porušil tak § 2 a § 3 správního řádu, a to konkrétně v tom, že ona i celá její rodina by byla v případě návratu do země původu vystavena pronásledování, zejména z důvodu náboženského přesvědčení, neboť rodina patří k vyznavačům hnutí „Vahabitů“, tedy tzv. čistého islámu, konečně i pro smíšené manželství rodičů. Žalovaný namítané problémy označil za hypotetické s tím, že žalobkyně nikdy žádné potíže v zemi původu neměla. Vyznavači čistého islámu jsou však v Ázerbájdžánu považováni za extremisty a pronásledováni a k argumentaci, že ani matka nebyla nikdy takto pronásledována ve své vlasti, je potřebné dodat, že matka přijala čistý islám až v r. 2002, tedy až dva roky poté, co vlast opustila a nemohla tak být logicky z tohoto důvodu pronásledována. Toto však nesnižuje riziko vážné újmy na zdraví, hrozící žalobkyni v případě návratu. Správní orgán se pak nijak nevypořádal s problematikou nežádoucího rozdělení rodiny žalobkyně, jednotliví členové nepocházejí ze stejného státu a žalobkyně by tak v momentě návratu ztratila možnost kontaktu se svým otcem, jehož země původu je odlišná od země původu samotné žalobkyně. Byla by tak vystavena i potenciálnímu riziku hmotné nouze, neboť postavení neúplných rodin svobodných matek v rámci islámských komunit je velmi problematické. Žalobkyně z uvedených důvodů jistě splňuje i podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 a § 14a) zákona o azylu. Žádá proto zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

Při jednání soudu dne 13. května 2013 soud konstatoval, že za nezletilou žalobkyni podala matka jako zákonná zástupkyně žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 26. 4. 2012, uvedla, že je státním občanem X a X národnosti. Narodila se na území ČR, o udělení ochrany žádají její rodiče i sourozenci. Důvody, pro které je žádáno za nezletilou o mezinárodní ochranu v ČR korespondují s důvody rodičů, jedná se o obavy z ústrků z důvodu náboženských, matka chce, aby zde děti žily svobodně a mohly se vzdělávat v klidu, uvedla též, že dceru má zapsanou v novém dokladu, který si vyřídila na zastupitelském úřadu v Praze. Dítě nemá žádné zdravotní problémy. Z pohovoru, provedeného s matkou nezletilé dne 2. 5. 2012 pak plyne, že rodina žije v ČR od r. 2005, popsala situaci v Rusku, kam odešla z vlasti v r. 2000. Do ČR se s nezletilými dětmi vrátila naposledy v r. 2011 a o mezinárodní ochranu žádá proto, že se obává o bezpečnost členů své rodiny, zejména s ohledem na jejich náboženské vyznání, dětem by se mohlo něco zlého v Rusku či Ázerbájdžánu přihodit. Otec nezletilé má jinou národnost, proto by s nimi nemohl v Ázerbájdžánu žít. Pro případ návratu pak se zákonná zástupkyně žalobkyně obává, že by děti nemohla svobodně vychovávat v jejich víře. Zástupce žalobkyně navrhl zrušení rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení, náhradu nákladů účtovala zákonná zástupkyně nezletilé žalobkyně v případě projednání své žaloby, jsou proto účtovány pouze náklady právního zastoupení, spočívající ve třech právních úkonech.

Pověřený pracovník žalovaného zdůraznil, že v daném případě bylo, na rozdíl od matky nezletilé žalobkyně a jejích sourozenců, rozhodováno dle §§ 12 – 14b) zákona o azylu, správní orgán si pro toto své rozhodnutí opatřil dostatečné informace a vypořádal se se všemi skutečnostmi, které byly k situaci sděleny, i s uváděnou darginskou národností otce, proto je odkazováno na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhováno zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Náhradu nákladů řízení žalovaný neúčtuje.

Protože o žádosti nezletilé žalobkyně rozhodoval správní orgán meritorně dle §§ 12 – 14b) zákona o azylu a žádost její matky a dalších dvou sourozenců zamítl jako nepřípustnou dle § 10a písm. e) a dle § 25 písm. i) zákona o azylu toto řízení zastavil, soud přihlédl k potřebě časové shody posuzování věcí rodiny a usnesením ze dne 9. 7. 2012 přiznal žalobě dalších členů rodiny odkladný účinek. Sledoval tím právě celkovou situaci, která je namítána v žalobě, a to, aby režim všech členů rodiny byl časově shodný a nemohlo dojít v žádném případě k jejich odtržení. Dále však soud konstatoval, že otec nezletilé, pan M. K., který též žádal o udělení mezinárodní ochrany, v mezidobí, konkrétně 1. 3. 2013, požádal nadepsaný krajský soud o zastavení řízení a dne 5. 4. 2013 z ČR vycestoval do Ruska. Soud pak projednával případ nezletilé žalobkyně týž den jako žalobu její matky a sourozenců, pod sp. zn. 29 Az 14/2012 a konstatuje, že matka nezletilé při jednání soudu uvedla, že otec dvou jejích dětí, nezletilé R. a nezletilé M., se jí dosud od té doby neozval a prakticky o něm nemá žádné zprávy. Z uvedených důvodů pak soud zkoumal případné naplnění azylově relevantních podmínek s ohledem na žalobní námítky žalobkyně i z tohoto pohledu, napadené výroky rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.) a konstatoval, že namítaných pochybení v průběhu správního řízení a v napadeném rozhodnutí neshledal. Ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.).

Zákon o azylu upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo

b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.

Zákon o azylu dále v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle odst. 2 považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V ust. § 14 b) cit. zákona je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, v odst. 1 je uvedeno, že rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Přitom dle odst. 2 se pro tyto účely rozumí rodinným příslušníkem

- a) manžel či partner osoby požívající doplňkové ochrany,
- b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,
- c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 11

Předpokladem udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny manželů osoby požívající doplňkové ochrany je trvání manželství (partnerství) před udělením doplňkové ochrany cizinci, v případě polygamního manželství, má-li již tato osoba požívající doplňkové ochrany manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem osoby požívající doplňkové ochrany.

Soud je přesvědčen, že vzhledem ku znění ust. § 12 písm. a) zákona o azylu nelze u nezletilé naplnění jeho podmínek předpokládat, neboť se narodila na území ČR a ve své vlasti se, dle sdělení matky, ani nikdy nenacházela. V jejím případě pak seriózně správní orgán s ohledem na znění podmínek ust. § 12 písm. b) cit. zákona objasnil na str. 3 svého rozhodnutí, proč nepovažuje případné obavy z pronásledování z důvodu uváděné víry a národnosti otce nezletilé za azylově relevantní, opatřil si k tomu potřebné podklady, které zde citoval a s jeho argumentací se soud vcelku ztotožnil. Z podkladové zprávy (Výroční zpráva o svobodě vyznání za r. 2010 – Ázerbájdžán – MZ USA 17. 11. 2010) plyne, že v Ázerbájdžánu tvoří muslimská populace naprostou většinu, praktikování islámu je

vlažné, muslimská identita se odvíjí spíše od kulturních a etnických kořenů. V muslimské komunitě je rozložení cca 65 % šiitů a 35 % sunnitů, tradiční rozdíly nejsou nijak výrazně definovány. Praktikování muslimské víry není nijak postihováno, správní orgán tak, dle přesvědčení soudu nemohl dospět k závěru, že by zde žalobkyni hrozilo z uvedeného důvodu azylově relevantní pronásledování. Je pravdou, že zpráva popisuje určité problémy, uvádí, že od vyhlášení nezávislosti v r. 1991 se v zemi usadilo několik náboženských skupin, označovaných státními orgány za „netradiční“, což se týká mj. i wahabistů a salafistů, určité problémy však popisuje spíše vůči Svědkům Jehovovým a baptistům, popisuje i proces potřeby registrace náboženských skupin s novou právní úpravou, soud ovšem uvádí, že určitý takový proces je považován za obvyklý i v zemích, obecně považovaných za demokratické. Žalovaný se dále vypořádal, jak jeho zástupce shora uvedl, i se skutečností odlišné národnosti nezletilé a jejího otce a ani v tomto případě soud nepředpokládá, že by žalobkyně mohla mít azylově relevantní problém, spíše je problém v tom, že matka žalobkyně nepředpokládá, že by otec jejích dětí chtěl žít s rodinou v Ázerbájdžánu a namítá tak případné odloučení členů rodiny. Soud je však přesvědčen, že nedohoda rodičů na společném soužití v určitém státě nemůže být považována za azylově relevantní moment pro udělení mezinárodní ochrany v jiné zemi. Soud konstatuje, že týž den jako o žalobě nezletilé žalobkyně bylo rozhodováno o žalobě matky žalobkyně a jejích sourozenců, žaloba byla pod sp. zn. 29 Az 14/2012 zamítnuta, otec žalobkyně, jak výše uvedeno, z ČR dne 5. 4. 2013 z vlastního popudu vycestoval, podmínky ust. § 13 a § 14b) tak v daném případě naplněny nejsou ani v momentě, kdy soud o věci samé jednal a nebyly ani v době rozhodování správního orgánu. Důvody, hodné zvláštního zřetele, správní orgán v případě nezletilé neshledal a soud konstatoval, že k této úvaze měl správní orgán zcela dostatečné podklady. V dalším se pak tedy soud zabýval zkoumáním případného naplnění podmínek ust. § 14a) zákona o azylu, tedy, zda nezletilé žalobkyni nehrozí pro případ návratu do země původu azylově relevantní vážná újma. Matka žalobkyně namítala, že její vycestování by mohlo být v rozporu s Úmluvou o ochraně práv dítěte, když by došlo k roztržení rodiny, toto by mohlo mít i neblahý vliv na hmotné zabezpečení jejích dětí. Soud je však přesvědčen, že rodina není azylově relevantně ohrožena ani v Rusku, ani v Ázerbájdžánu, o tom konečně svědčí i fakt, že zákonná zástupkyně spolu s dětmi do Ruska opakovaně z ČR cestovala a vůči své zemi původu zřejmě též azylově relevantní obavy nemá, když s jejím zastupitelským úřadem vyřizovala v minulosti žádost o nové doklady, které jí konečně byly i poskytnuty. Je tak nasnadě, že pokud došlo k oddělení rodiny v minulosti, dělo se tak zcela dobrovolně jednáním rodičů nezletilých dětí a konečně k tomu došlo i v situaci současné, jak popsána výše. Porušení cit. Úmluvy z pozice České republiky tak dle přesvědčení soudu dovodit nelze. Jiná vážná újma ve smyslu taxativního výčtu ust. § 14a) zákona o azylu nezletilé zcela jistě nehrozí pro případ návratu do Ázerbájdžánu a soud je přesvědčen, že s tímto faktem se žalovaný vypořádal na str. 4 a 5 svého rozhodnutí řádným a přezkoumatelným způsobem. Konečně, žádný vážný moment v tomto směru krom soudem uvedeného nezmiňovala ani matka nezletilé.

Soud dospěl s ohledem na všechny uvedené skutečnosti po přezkoumání a projednání věci k závěru, že žaloba žalobkyně nebyla důvodná a tuto tedy v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud zdůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když ve věci úspěšný správní orgán náhradu nákladů řízení neúčtoval a právnímu zástupci žalobkyně, který jí byl ustanoven soudem, byly náklady právního zastoupení přiznány samostatným usnesením.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 13. května 2013

JUDr. Jana Kábrtová, v.r.
samosoudkyně